

Jelentkezők, felvettek, alkalmassági vizsgák a számok tükrében

Rövid írásunk a pedagógusképzésre jelentkezők és felvettek adatait, továbbá a vizsgával kapcsolatos néhány ismérvet mutat be, egyrészt a Felvi.hu hivatalos és nyilvános statisztikáira, másrészt a vizsgálatunk során felkeresett, pedagógusképzést folytató intézmények által szolgáltatott adatokra alapozva.¹ Az írás célja, hogy összegző megállapítások nélkül ismertesse a száraz adatokat, mintegy kontextuális adalékként: először a jelentkezők és felvettek kapcsán közlünk különböző szempontok szerinti eloszlásokat, ezt követően pedig röviden kitérünk az alkalmassági vizsga tapasztalatainak intézményi szinten számszerűsíthető bemutatására.

Az osztatlan tanárképzésre jelentkezők főbb adatai

Az osztatlan tanárképzésre a 2013. évi normál eljárásban 17 intézmény 39 karára² 1 331 fő jelentkezett első helyen (miután azonban egy személy több szakra is jelentkezhetett, illetve az első helyen nem tanárszakot választók a többedik helyen megjelölhettek tanárszakot, összesen 4 732 jelentkezést regisztráltak).

A jelentkezések közel 95 százaléka nappali tagozatra irányult, 83 százaléka pedig államilag támogatott helyre. A tagozatot tekintve az összes jelentkezés és az első helyre jelentkezők megoszlása megegyezik, a finanszírozási formát tekintve az első helyre jelentkezők körében 15 százalékkal nagyobb (1. táblázat) az államilag támogatott helyre jelentkezők aránya. (A nappali tagozatos, államilag támogatott helyre jelentkezők az összes osztatlan tanárképzős szakra jelentkezők mintegy 80 százalékát teszik ki, és 15 százalék a nappali tagozaton költségtérítéses helyre jelentkezők aránya. Az első helyre jelentkezők körében az előbbi arányok 94 százalék, illetve 4 százalék.)

1. táblázat. Az osztatlan tanárképzésre jelentkezők megoszlása tagozat, finanszírozás, az összes jelentkező és az első helyen jelölők szerint (%)

Tagozat	Összes jelentkezés	Első helyre jelentkezők
Nappali	95,4	95,3
Levelező és esti	4,6	4,7
Összesen	100	100
Finanszírozási forma		
Összes jelentkezés	Első helyre jelentkezők	
Államilag támogatott helyek	83,1	98,4
Költségtérítéses helyek	16,9	1,6
Összesen	100	100

Forrás: Felvi.hu

A szakokat/szakpárokat tekintve a jelentkezők 38 százaléka bölcsész tudományi, 21 százaléka TTK–BTK vegyes, 19 százaléka pedig természettudományira jelentkezett. A művészet/sport szakpárokat a jelentkezők 12 százaléka, a BTK–művészet/sport, illetve a TTK–művészet/sport szakpár egyenként 4–4 százaléka, a szakmai tanárképzést 2 százalék jelölte meg. Ettől nem tér el nagymértékben az első helyre jelentkezők mintázata, kisebb, mintegy 4 százalékos eltérés a bölcsész tudományi, valamint a művészet/sport szakpárokra jelentkezők esetében figyelhető meg: a bölcsész tudományi szakpárokra jelentkezők aránya az első helyes jelentkezők körében 4 százalékkal kisebb, a művészet/sport szakpárokra jelentkezők aránya pedig 4 százalékkal nagyobb (lásd 2. táblázat). Az eltérés összefüggésben van azzal, hogy a művészeti és sport területre – az alacsonyabb keretszámok miatt – nehezebb bekerülni, tehát a második, többedik helyen azokat már kevesebben választják.³

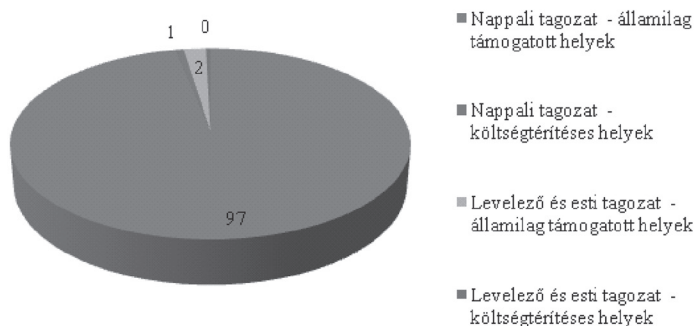
2. táblázat. Az osztatlan tanárképzésre jelentkezők megoszlása szakpárok, az összes jelentkező és az első helyen megjelöltek szerint (%)

Szakpárok	Összes jelentkezős	Első helyre jelentkezők
Bölcsész tudományi	38,3	33,6
TTK és BTK vegyes	21,0	20,8
Természettudományi	19,5	20,1
Művészet/sport	11,6	15,8
TTK és művészet/sport	4,1	4,4
BTK és művészet/sport	3,7	3,8
Szakmai tanár	1,8	1,6
Összesen	100	100

Forrás: Felvi.hu

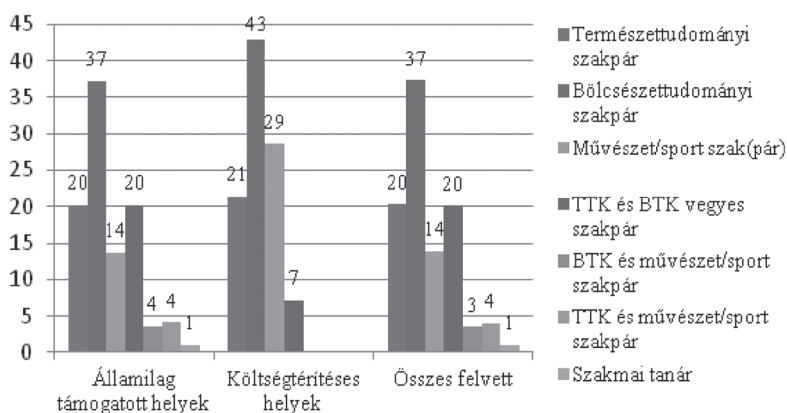
Az osztatlan tanárképzésre felvettek főbb adatai

A Felvi.hu 2013. augusztus 5-ei adatlekérése alapján az összes jelentkezőből 1 298 fő került felvételre, akik mintegy 97 százaléka államilag támogatott, nappali tagozatos képzésre jutott be.⁴

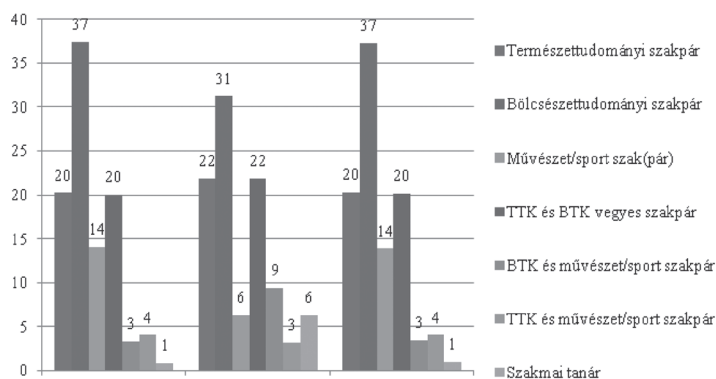
1. ábra. Az osztatlan tanárképzésre felvételt nyert jelentkezők tagozat és finanszírozási forma szerinti megoszlása (%) (forrás: Felvi.hu)

A felvettek szakpárok szerinti eloszlása nagyrészt követi a jelentkezőkét. Tagozatok szerint figyelhetünk meg kisebb eltéréseket: a bölcsészettudományi, illetve művészet/sport szakpárokra felvettek aránya 7, illetve 8 százalékkal nagyobb a nappali tagozatosok körében, a levelező és esti tagozatra bejutottak esetében pedig a bölcsészettudományi–művészet/sport szakpárokra, valamint a szakmai tanárképzésre felvettek aránya a nagyobb 5, illetve 6 százalékkal. (Az előbbi különbségeken túlmenően tagozatok szerint viszonylag kisebb, 1–2 százalékos differenciák figyelhetők meg.)

2. ábra. Az osztatlan tanárképzésre felvettek szakpárok és tagozat szerinti eloszlása (%) (forrás: Felvi.hu)

Mivel az államilag támogatott helyekre bejutók az összes felvett 97 százalékát adják, ezzel együtt, a százalékos eloszlásokat tekintve a költségtérítéssel ellátott helyekre bekerülők körében 15 százalékkal nagyobb a művészet/sport szakpárokra felvettek aránya, és 6 százalékkal nagyobb a bölcsészettudományi szakpárokra, miközben a TTK–BTK vegyes szakpárokra felvettek 13 százalékkal kisebbek. A költségtérítéssel ellátott BTK és művészet/sport, továbbá a TTK és művészet/sport szakpárokra, illetve a szakmai tanárképzésre mindössze néhány fő került be (a tagozat, finanszírozási forma és szakpárok szerinti jelentkezők, illetve felvettek számát, valamint eloszlását lásd a függelék 1. és 2. táblázatában).

3. ábra. Az osztatlan tanárképzésre felvettek szakpárok és finanszírozási forma szerinti eloszlása (%) (forrás: Felvi.hu)

Az alkalmassági vizsga tapasztalatai az intézményi adatok fényében

A vizsgálatunk során megkeresett intézményeket arra kértük fel, hogy egy adatlap kitöltésével információkat szolgáltatson az alkalmassági vizsgáról, egyrészt a lebonyolítás, másrészt a jelentkezők sikeressége kapcsán. Az így kapott adatok összesítése alapján a vizsgára behívottak 83 százaléka jelent meg (77,3 százalék minimum és 100 százalék maximum érték mellett). A felvételizők közel 100 százaléka (99,7 százaléka) szerepelt sikeresen (94 százalék minimum és 100 százalék maximum érték mellett), ami rendelkezésre álló adatok alapján készített becslésnek megfelelően mintegy 12–20 főt jelenthet.

Függelék

1. táblázat. Nappali tagozatos osztatlan tanárképzésre jelentkezők és felvettek megoszlása finanszírozási forma és szakpárok szerint (%)

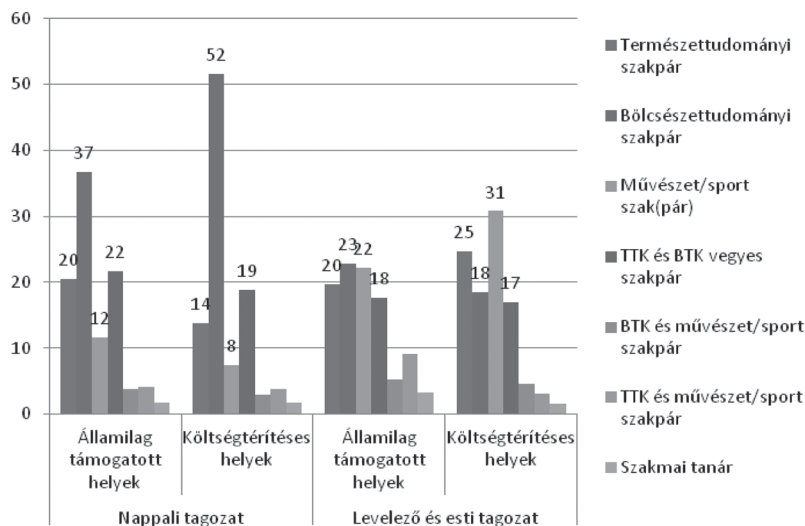
Szak/szakpár	Államilag támogatott			Költségtérítéses		
	Összes jelentkezés	Első helyre jelentkezők	Összes felvett	Összes jelentkezés	Első helyre jelentkezők	Összes felvett
Természettudományi	20,5	19,9	20,2	13,8	27,3	22,2
Bölcészettudományi	36,7	34,3	37,3	51,6	36,4	55,6
Művészet/sport	11,6	15,4	14,0	7,5	18,2	22,2
TTK és BTK vegyes	21,6	21,1	20,2	18,8	9,1	0,0
BTK és művészet/sport	3,7	3,7	3,3	2,9	0,0	0,0
TTK és művészet/sport	4,0	4,1	4,1	3,7	9,1	0,0
Szakmai tanár	1,8	1,5	0,9	1,8	0,0	0,0
Összesen	100	100	100	100	100	100

Forrás: Felvi.hu

2. táblázat. Levelező és esti tagozatos tanárképzésre jelentkezők s felvettek finanszírozási forma és szakpárok szerint (%)

Szak/szakpár	Államilag támogatott			Költségtérítéses		
	Összes jelentkezés	Első helyre jelentkezők	Összes felvett	Összes jelentkezés	Első helyre jelentkezők	Összes felvett
Természettudományi	19,6	18,9	22,2	24,6	40,0	20,0
Bölcészettudományi	22,9	20,8	33,3	18,5	10,0	20,0
Művészet/sport	22,2	22,6	0,0	30,8	20,0	40,0
TTK és BTK vegyes	17,6	15,1	22,2	16,9	30,0	20,0
BTK és művészet/sport	5,2	9,4	11,1	4,6	0,0	0,0
TTK és művészet/sport	9,2	9,4	3,7	3,1	0,0	0,0
Szakmai tanár	3,3	3,8	7,4	1,5	0,0	0,0
Összesen	100	100	100	100	100,	100

Forrás: Felvi.hu

1. ábra. Az osztatlan tanárképzésre jelentkezők szakpárok tagozat és finanszírozási forma szerinti eloszlása (%) (forrás: Felvi.hu)

Jegyzetek

¹ Az írás az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet Kutatási, Elemzési és Értékelési Központja által a tanári alkalmassági vizsga első tapasztalatainak felmérése kapcsán végzett kutatás keretében készült.

² A Felvi.hu alapján a 19 intézmény közül két intézményben bár meghirdetésre került, mégsem indul osztatlan tanárképzési szak: a Dunaújvárosi Főiskolán mindössze egy, a Szent István Egyetemen pedig egyetlen jelentkezőt sem regisztráltak.

Kutatásunkban tehát az összes pedagógusképzési alkalmassági vizsgában érintett intézményt megkerestük.

³ A különböző szakpárokra történő jelentkezések tagozat és finanszírozási forma szerinti eloszlását ld. a függelék 1. ábráján.

⁴ A korábbi évek tapasztalatai alapján az adatok ezen lekérési időpontját követően előfordulhat kisebb mértékű módosulás.

A tanulmány az OFI által készített Tanári alkalmassági vizsgálat című kutatás keretében készült.

Kutatásvezető: Kállai Gabriella, közreműködő kutatók: Derényi András, Ercsei Kálmán, Fehérvári Anikó, Györgyi Zoltán, Imre Anna, Kocsis Mihály, Kurucz Orsolya, Nikitscher Péter, Pálvölgyi Krisztián, Sági Matild, Széll Krisztián, Szabó Zoltán, Szemerszki Marianna